

A KEGYES TANÍTÓREND

NAGY-KANIZSAI GYMNÁSIUMÁNAK

ÉRTESÍTŐJE.

1865/66.

NAGY-KANIZSÁN,

NYOMATOTT WAJDITS JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1866.

I.

Gymnasiumunk százados multjának

EMLÉK-ÜNNEPE.

Ok- és korszerűnek vélem igénytelen „Értesítő“-nk után e lefolyt 1865/6-ki tanévről szóló rövid tudósításunkat azon mozzanatok vázlatával kezdeni, melyek gymnasiumunk százados multjának f. é. nov. 5-kén megült emlékünnepén nyilvánultak.

Ha a régészet nyomain a műemlékek s várromok szemlélete az ősök iránt oly kegyeletes érzületre képes villanyozni a késő ivadékok: miért ne volna hasonló horderejű közművelődési csarnokunk százados multjára az észlelés szellem-szárnyain át-meg át szállanunk?

A tudatlanság zsarnoki uralma alatt a szabadelvűség magasztos eszméi s az emberiség igaz jóléte meg nem honosodhatnak. Az egyetemes közműveltség nélkülözhetlen előzménye a nemzeti jobblétnek s közboldogságnak.

1765/6-ki tanév nov. 5-kén nyitak meg először hazánk dicső emlékű nádora, gróf **Batthyány** Lajos által alapított kegyes-rendi gymnasiumunk ajtai.

A lefolyt 1865/6-ki tanév első havával tehát százados működésüket fejezik be a magyar kegyes-rendi tanárok a nagy-kanizsai gymnasiumban, folyton önfeláldozó tevékenységgel fáradozva az emberiség közjáváért a szellem fejlesztése, az ismeretek általánosítása, a tudományok világának terjesztése s a nemzeti közművelődés megalapítása körül.

E százados működés emlékünnepét tartá gymnasiumunk f. é. nov. 5-kén nagyszámu résztvevő közönség jelenlétében illő diszszel.

Az ünnep a kegyes-rendiek egyházában végzett isteni tisztelettel vette kezdetét, hol a kegyes-rendiek házfőnöke, nt. **Berzay** Elek ur, az ünnep jelentéséhez mért lélekemelő beszédet mondott az ajtatos hallgatókhoz; a sz. mise-áldozat alatt, melyet ftdő **Farkas** György kis-komáromi esperes s püspöki biztos ur mutatott be teljes egyházi segédlet mellett a Mindenhatónak, a gymnasiumi ifjuság dalköre egyházi énekeket zengett szabatosan, összevágólag, mi a hivek ájtatosságát meghatóan fokozá. A sz. mise-áldozat végén a ftdő püspöki biztos ur kenetteljes bevezetőt mondott azon püspöki áldáshoz, melyet megyénk apostoli buzgalmu Főpásztora, **Ranolder** János ő nmltga az igazgatóság után okmányilag küldött. A főpásztori áldást-adó nyilatkozat, melyet a sz. mise alatt segédkező **Dolmányos** György tanár fölolvastott, következő: „

270 isk.
865.

Krisztusban kedves Fiam!

Kedveltséged hozzám intézett leveléből értésemre esett, hogy Nagy-Kanizsán az érdemes kegyes-rendiek vezetése alatt álló gymnasium fennállásának százados emlékünnepélyét f. hó 5-kén tartják meg.

E százados ünnepély alkalmával buzgón kérvén a Mindenhatót, a világosság és kegyelem atyját, hogy szent malasztjával a tanári kar törhetlen buzgalmát megtartani, az ifjuságot a kitartó szorgalomban s isteni félelemben megerősíteni méltóztassék, főpásztori szeretetem egész teljéből adom püspöki s atyai áldásomat mindnyájokra az Atya, Fiu és Szent-Lélek Isten nevében.

Kelt Veszprémben, November hó 1-én, 1865.

János Püspök s. k.“

Ez után az ifjuság az oltári szentséggel megáldatott, s az egyházból a résztvevő közönség minden osztályától követve lengő zászlók vitele mellett a „Zöld fához“ czimzett hercegi szálloda nagy termében sereglett össze, hol is a gymnasium igazgatója az intézeti levéltár nyomán az ünnep értelmét következő szónoklattal ismerteté meg:

„Melyen tisztelt gyülekezet! Minthogy a társadalmi lét ölen a tanuló ifjunemzedéknek kettős, u. m. **valláserkölcsi és honpolgári** irányzatban kell fejlődési mozzanatait intézni; azért gymnasiumunknak ezen örömnépén az Ursz. hajlékában már teljesítvén vallás-erkölcsi kötelmeinket, onnan ide sereglettünk, hogy, mint édes magyar hazánknak zsenge polgárai, honpolgári irányzatban is nyilvánítsuk keblünk szebb érzelmeit. — Zengjen tehát ártatlan ajkaitokról először is nemzeti imánk: „**Isten, áldmeg a Magyart!**“¹⁾

Göngyölítsd ki gymnasiumunk nemzeti zászlóját, hadd olvassam le ama nagy horderejű igéket, melyeket **arany betűkkel** lenget felénk: „**Sziv,- ész- s erényben légy erős, ne csak karddal csupán!**“²⁾ Hazánk s nemzetünk reményvirága, tanulóifjuság! Hogy a hazának méltó oszlopaivá növekedjél, vésd eltörülhetlenül szivedbe e nevelészeti alapelveket fennen hirdető szavakat: „**Sziv,- ész- s erényben légy erős, ne csak karddal csupán!**“²⁾

Igen, új korszak, új teendőkkel virrada reánk! Ha az európai művelt népekkel a közjólét felé párhuzamban haladni, őszintén óhajtunk: ne azt kiáltsuk: „**Adjatok fegyvert, hadd outsam véremet!**“³⁾ Hanem azt, hogy: „**Adjatok világosságot, még több világosságot!**“

Közjólét és önállóságához a nemzeteket csak a közművelődés biztos fénye vezérli. Tudomány nélkül ma már anyagi jólét alig képzelhető, anyagi jólét nélkül pedig sem egyes, sem nemzet önállólag nem lehet.

Végig nézve Európa nemzetainak történelmén, igazolva fogjuk találni a mondottakat,

Ha szebb jövőnket, „**mi után oly buzgó imádság cpedez százezrek ajakán,**“⁴⁾ megalapítani igazán akarjuk: úgy emelkedjünk a tudományok terén is Európa művelt népeivel egy színvonalra; mert szebb jövőnk megalapításában **főtényező az iskola**, mely hivatva van arra, hogy az új nemzedéknek irányt adjon.

Mégis, hazai közügyeink sorában, fájdalom, alig találunk egyet is, mely oly elavult állapotban volna, s melyre a közönség oly kevés kegyeletet szentelne, mint a közvéleménynek azon mostoha gyermekére, melyet **iskolaügynök** nevezünk; pedig amaz országos csatornák, melyeknek főadata a tudományt a nemzet minden rétegeibe átszivároztatni, édes mindnyájunk kegyeletes figyelmére kiválólag méltók. A népnevelésnek **országát** oly sokan hívják, de létesítésén oly kevesen fáradoznak!

A tudomány az ismert világ nagyhatalmassága. „**Alapítsunk; mond korunk egyik jeles írója, iskolákat és nem lesz szükségünk börtönökre; terjeszszük meghonosítva a tudományt, és nélkülözhetővé tesszük a koldusbotot.**“

Nemzetünk az isteni gondviselés folytán új hazát szerezve, védbástyaúl ékelé be magát a keleti vadság s a nyugati polgáriasodás közé, és kénytelen volt a multban karddal védeni önállóságát s az európai műveltséget, és e miatt a szellemi haladás terén nem fejthetett ki kellő tevékenységet. Volt megannyi várunk, de nem voltak tanintézeteink megfelelő létszámban. Így Zala-Somogy-megyéknek, melyek hazánk dunántuli kies térségén 215 □ mfldet hatodfélszázezer lélekkel foglalnak el, volt elég vára, de fensőbb tancsarnoka egyetlenegy sem!

Azonban, bármily homályos is beborult ég alatt a hold nélküli éj, egyes fénysugarak mégis vezérkednek benne; még a kedvesünk sirja fölé emelt kereszt is vet vigasztaló sugárt kesergő keblünkre; erős belviszályok, a tatárjárás, a mohácsi vész stb. sujtották a Magyart, s mégis „**megfogyva bár, de törve nem, él nemzet e hazán;**“⁵⁾ mert midőn a baj legnagyobb volt, meg-megjelent nemzetünk védangyala, támasztván nemtőket.

Ily nemtője vala 1763-ban vidékünknek gróf **Batthyányi Lajos**, hazánk dicső nádora, ³⁾ ki 10,000 frtnyi adományozásával megveté Nagy-Kanizsán a kegyes-rendi gymnasium alapját.

Ámde **Koller Ignác**, veszprémi püspök ő nmltga az intézet megnyitásához beleegyezését, az alapítvány csekélysége miatt, megtagadván, ⁴⁾ csak 1865-ki év nov. 5-én, tehát épen 100 évvel ezelőtt nyitattott meg gymnasiumunk, miután nemes Zalamegye azon épületet, melyet városunkban közkölségen katonai laktanyának állittatott, a kegyes-rendieknek átengedte, ⁵⁾ a nemes város pedig az általa építettett kis templomot adá át imaházul intézetünknek.

Mindjárt az I-ső évben 390 ifju iratta be magát rendes tanulóul, a következő évben pedig az 500-at meghaladta az ifjuság száma; mert még ekkor a testvériesség boldogító köteléke nem vala széttépve, a szomszéd kisebb testvérnép, hogy a nagyobb testvér nyelvét, jellegét átszívhassa, szellemi határvárunkba szívesen adá gyermekét, horvát ajkuak képezvén ifjuságunknak nagy részét tanodánkban, kik visszatérvén hazájukba, a testvéri egyesülés szent frigyének megkötésén oly dicső eredménnyel buzgólkodtak.

Igen, szellemi virulásnak indult kora hajnalán gymnasiumunk, bár a tanároknak az alapítvány csekélysége miatt nélkülözések közepett kellett teljesíteni magasztos hivatásuk kötelmeit.

1777-ben dicső emlékü uralkodónónk, **Mária Terézia**, a tanárok sanyaru helyzetén segitendő, intézetünknek évenkinti segélypénzt utalványozván, második alapítójává lön gymnasiumunknak! ⁶⁾ **Áldassék emléke felséges unokáiban, éljen uralkodó fejedelmünk!** Zengjen ajkaitokról a fejedelmi dal: „**Tartsa isten királyunkat!**“

Gymnasiumunk 1851-ig, mint 6 osztályu középtanoda, 6 tanárral; 1851-től pedig a jelen évig, mint 4 osztályu gymnasium, szintén 6 tanárral árasztá a közművelődés áldásait.

1) S az ifjusági dalkör négyes hangokon szivrehatólag zengé a dalt.

2) E díszes nemzeti zászlóval az alapító és méltó unokája főméltóságú Batthyányi Fülöp ő hercegsége ajándékozta meg ezen örömnép emlékére gymnásiumunkat.

3) E nagy fogyatkozást, szól az intézeti levéltár, midőn országunk egykori nádora s Kanizsának ura nagyméltóságú gróf Batthyányi Lajos sajnosan látná, a közjó előmozdítására szüntelen törekvő nemes hajlamánál fogva eltökéllette, hogy iskolákat fog, még pedig magyar előadási nyelvvél állítani. Ezen szándokát közölte fiával, nagyméltóságú Batthyányi József kalocsai érsekkel, ki a jó atyának üdvös szándokát nemcsak helyeselte, sőt hathatósan elő is mozdította. Kanizsa jeleltetvén ki a tanintézet helyéül, s a szerződés a kegyes-rend főnökével 1763-ban tízezer frt, egy kert, és Sz. Miklós helységéhez közel fekvő rétben, mint alapítványi összegben megkötetett.

4) És valóban, tanuskodik az intézeti levéltár, a bölcs főpap okosan előrelátta, hogy oly csekély összeg kamatja a tanárok ellátására épen nem elegendő, e mellett még sem testületi lakház, sem tanodai épület, sem az isteni szolgálat végzésére templom nem létezett.

5) Megjegyzendő, mond az intézeti levéltár, hogy ezen épületért, melyben jelenleg is lakunk, a nemes megyének 1,500 frt kell lakbór fejében fizetni, mely összeg letételére a t. c. Batthyányi-család magát lekötölte.

6) Az intézeti leltár szerint Mária Terézia királynénk évenkint fölveendő 300 frtnyi összeget utalványozni kegyeskedett a tanulmány alaptól.

Ambár voltak ezen hazai tanintézetnek is, mint magának a drága honnak, gyászos évei, midőn alig nyujthatott 40 ifjunak szellemi tápot; *) mégis meghaladja a 20,000-et azok száma, kik e lefolyt század alatt itt nyertek kiképezést, oktatást.

Intézetünk volt növendékei közül nem említvén a **Somsichokat, Inkeyeket**, nem a jelenlevő két követjelöltünkét, **Sümeghy** Ferenczet és **Királyi Pált**, csak a nemzet bölcsét, **Deák** Ferenczet hozom föl, kire nemcsak intézetünk, hanem maga édes magyar hazánk, sőt az egész művelt világ büszke lehet; kire minden igazgató nyugodt öntudattal mutathat tanítványai előtt, mondván: **rajta fiúk, utána!** E névre **Deák Ferenc**, méltán kiálthatod, ifju nemzedék, szívből fakadt háromszoros „éljen“-edet! *)

Elég, fiúk, ezuttal részetekről; hisz örömnepélyünk folytatását — társasbeszéddel — e teremben edzettebb honfiak ohajtják átvenni; de mielőtt átengednök e tért, tegyük le a fiui kegyelet és hála adóját a mélyen tisztelt gyülekezet színe előtt a haza oltárára, áldva gymnasiumunk dicsőült alapítójának lángkeblu utódát, herceg **Batthyányi Fülöpöt**, kinek kék- és fehér-szinü családi lobogója leng előttünk, lebegjen hófürtei felett a derült ég áldása. Áldjuk megyénk és városunk lelkes közönségét, hogy tapasztalt buzgó törekvésök folytán tancsarnokunk nyolc osztályuvá emelkedkessék. *)

Végre kérjük nemzetünk hatalmas Istenét, hogy adjon: „szébb jövődöt e hazának, bús napjai már valának!“ Eljen a haza! Zengjen a haza dicsdala!“

Az ünnepnek e szivemelő része után a nevezett szállodában a nemes város által 400 egyénre rendezett társasbéd vette kezdetét, mialatt az igazgató következő versezetét olvasá föl:

E M L É K F Ü Z É R

A Nagy-kanizsai kegyesrendi gymnasium megalapításának századik évfordulati

Ü N N E P É L Y É R E

ŐSZUTÓ 5-én 1865.

„Minden nagy és szép, melyet az ó világ
És e jelen kor művei közt csudálsz:
Bajnok, dicsőség, fényes ország,
A tudomány gyönyörű gyümölese.“

BERZSENYI.

Miért e lelkesült öröm,
Ez édes érzemény,
Kinek szedéd füzéredet
Szivednek édenén?

Dicsfényben áll tancsarnokunk;
Szerény polgárzata
Létszázadának ünnepén
Szent lángra lobbana.

Feléd merengünk, óriás
Család-torz **Batthyán**,
Nemes virág, nemes gyümölcs
Jelez e szép hazán.

Feléd, dicsőült nádorunk
Lajos, száll érzetünk;
A mult sugáros rajzain
Merengni üdv nekünk!

Mikép szeresd, önző világ,
A hont? példát ada
Zalának ékes térein
Az ország nádora.

A szent szabadság harcain
Mint égi fény kivált,
Szeretve hármass kincseit:
Isten-, hon- és királyt.

„Szív-, ész- s erényben légy erős,
Ne csak karddal csupán.“
E jelégeket lengeté
Vezéri zászlaján.

Itt fajtánk létviráginak
Üditő menhelyet,
Edzett kegyes-karok alá
Viránytért szervezett.

A honfi hasztalan zokog,
Remél, eped s viraszt;
Mig tanmezőnk parlag, kopár,
Nem nyerhet ő vigaszt.

Szebb díszletü polgár-babér
Csak ott virul, ahol
Tanügy körül a nép szíven
Lángbuzgalom honol.

Ott rény, műveltség, honszerelm,
Ipar, jog frigyre forr,
Ott nincs zsarnok bilincs s az ég
Nem fellegetes s komor.

Ledőlt a büszke völgyi vár,
Hol, nyerve hüs-babért,
Csatákat vívtak őseink,
S ontottak drága vért.

Diszlésben áll tancsarnokunk,
S huszezren keltek át
Kimért ösvényein, vivén
Magukkal üdv tanát.

Nemesb dicsőség küzdtere,
Volt bajnokid során
Fennen ragyog **Deák Ferenc**,
Mint rég várt üdvkorány!

Ótet, kit a közvélemény
Honbölcsnek felkene,
Kövesd, oh, ifju nép, s nem árt
Viszály s csáb ingere!

Előtte szent és legbecsesb
A honnak érdeke,
Nem érhet oly napot, midőn
Az ellene vétene.

Nyerj tőle ihletet, ha majd
Érzelmek harcza dul
A béke édein, s az ész
Lesúlyed álnokul.

Jer, szállj fel ifju nép, te is
Hő érzet-szárnyakon
Egek felé, s rebej imát
Ártatlan ajkidon!

Add át füzéredet, miből
Legszebb fény áradoz
Ismert becsesb kincsek közül:
A hála gyöngye az.

Bár a mező, liget tarolt,
Nincs rajta rózsaszáll:
Erényvirág ám kebleden
Bájlón virulva áll.

Üdvözlünk, őstörzs hercege
Fülöp, kegylánggal ég
Szived, s tettid nyomán maga
Reád mosolyg az Ég!

Üdvözlünk, hon- s egyháznagyok
S nemes polgár felek,
Kik tanmezőnk virányzatán
Oly hön működtetek!

Virulj, s növeld, tancsarnokunk,
E nemzet ifjait,
Hogy elme és erény szilárd
Jellemmé forrjon itt!

S emlényfüzérünket fogadd,
Mást, oh, nem hozhatánk!
Örökbecsü végsokra ez:
Légy boldog szent hazánk!

*) A tanuló ifjuság száma, a levéltári jegyzet szerint, 1766-tól 1786-ig annyira növekedék, hogy az 500-at meghaladná; ámde miután II. József császár rendelete következtében a tanulmányokat mind német nyelven előadni kellett, egvszersmind behozatott a tandj, és szigoruan meghagyatott, hogy a gymnasiumba senki be ne vétessek, hacsak a német nyelvet nem érti, Kanizsán pedig még elemi iskolák nem léteztek, hol az ifjak legalább csak németül írni olvasni tanulhattak volna!

Ilyszerü körülményeknél fogva 1851-től 1861-ig szintén apadóban volt tanoncaink létszáma.

*) Itt következtek a szavalások, és minden két szavalás után az intézeti dalárda egy-egy éneket zengedezett négyes hangokban, mig nem az igazgató, szózatát bezárandó, közbe szólt.

*) A nemes város itgyszeretettel párosult érdekeltségét s tevékeny buzgalmát eléggé tanusítja az, miszerént a tanépület éjszakai részét kiépítette, s évenként 300 frittal járul az intézet fentartásához.

II.

Tanár-testület.

Mindnyájan kegyes tanítórendiek.

Szám	Tanár neve	Tantárgyak, melyeket előadott	Tanodai osztályok, melyekben előadásokat tartott	Hetenkinti előadásainak óra-száma	J e g y z é s
1	Berzay Elek	Hittan	1. 2. 3. 4.	8.	Házfőnök és hitelemző.
2	Dolmányos György	Latin nyelv Magyar nyelv Történelem Földrajz Történelem	4. 3.	16.	IV. Osztály főnöke.
3	Illésházy János	Latin nyelv Magyar nyelv Német nyelv	3. 2. 3. 4.	16.	III. Osztály főnöke.
4	Könnye Alajos	Mennyiségtan Természetrájk Természettan	3. 4. 3. 4. 4.	10.	A gymnasium, s a kis-nagy-kanizsai elemi fő-s altanodák igazgatója.
5	Letlinger Károly	Latin nyelv Magyar nyelv Németnyelv Földrajz és Szám-tan	1.	18.	I. Osztály főnöke, ének-és szépírás tanára.
6	Menyhárt Ágoston	Latin nyelv Magyar nyelv Földrajz és Szám-tan	2.	16.	II. Osztály főnöke, szépírás tanára.

III.

Kötelezett tantárgyak:

Tanodai osztály	Előadási órák száma hetenkint									Összesen.
	Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Mennyiségtan	Természetrájk	Természettan	
I.	2	7	5	2	—	2	2	—	—	20
II.	2	8	4	2	—	2	2	—	—	20
III.	2	6	4	2	2	2	2	2	—	22
IV.	2	6	4	2	2	—	2	2	2	22
Összesen	8	27	17	8	4	6	8	4	2	84

A tantárgyak osztályonként a főtanhatóság által kiszabott mérvben s engedélyezett tankönyvek szerint adattak.
Heti szünet : csütörtök egész nap.

IV.

A tanuló ifjuság név- és érdemsora.

NEGVEDIK OSZTÁLY.

Névsor	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom	Vallás	Latin nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Történelem	Mennyiség	Természetrajz	Természet-tan	Általános sorozat	Helyzet szám
												Beirt 33 pályatárs között	
Baa Ferenc	péld	kellő	kellő	kit.	jó	jó	els.	jeles	jó	jeles	jeles	I. r.	16.
Baksay Sándor	Színészeti pályára lépett.												
Baranyai Kálmán	péld	kellő	kellő	jeles	jó	jó	jó	jeles	jó	jeles	jó	I. r.	14.
Bisitzky Odön	dics.	vál	hany	jeles	els	jó	jó	els	els	jó	els	I. r.	27.
5. Csesznik József	törv.	vál	hany	jó	els	jó	els	els	els	jó	els	I. r.	28.
Fleischhammer Károly	péld	esz	erny	kit	jeles	jeles	kit	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	8.
Grész Alajos	dics.	kellő	kellő	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	12.
Grész László	dics.	vál	kellő	jó	jó	jó	jó	jó	jó	jó	jó	I. r.	20.
Horváth Pál	Tanodát változtatott.												
10. Keserics Ferenc	péld	esz	erny	kit	kit	kit	kit	kit	kit	kit	kit	kit	2.
Kiss István	péld	esz	erny	kit	kit	kit	jeles	jeles	jeles	kit	kit	kit	4.
Kollay Alajos	dics	esz	kellő	kit	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jó	jeles	10.
Kollay Gábor	dics	esz	erny	kit	kit	kit	kit	jeles	jeles	kit	kit	kit	3.
Koronczy János ism.	dics	vál	kellő	kit	jeles	jeles	jó	jeles	jó	jeles	jó	I. r.	13.
15. Kovács János ism.	dics	vál	kellő	kit	els	jó	els	jó	els	jó	els	I. r.	26.
Kozáry László	péld	esz	erny	kit	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	kit	kit	jeles	7.
Nyuli György	dics	kellő	kellő	kit	els	jó	jó	jeles	jó	jeles	jó	I. r.	19.
Pollák Lajos	dics	esz	erny	kit	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	9.
Pollák Pongrác	dics	kellő	kellő	jeles	jó	jó	jó	jeles	jó	jeles	jó	I. r.	15.
20. Posits Mikály	péld	esz	erny	kit	jeles	jeles	jeles	kit	kit	kit	kit	kitünő	6.
Rátárecz György	dics	kellő	kellő	jeles	jó	jó	els	els	els	jó	els	I. r.	23.
Rutich Béla	dics	kellő	kellő	kit	jó	jó	els	jeles	els	jeles	jó	I. r.	21.
Sebestyén József ism.	törv	vál	kellő	jeles	els	jó	jó	jó	jeles	kit	kit	I. r.	18.
Semetke Géza	dics	kellő	kellő	jeles	jó	jó	els	jó	els	jeles	jó	I. r.	22.
25. Seres Béla	törv	vál	hany	jeles	els	jó	els	els	els	jó	els	I. r.	29.
Simán Ferenc	dics	kellő	kellő	jeles	els	jó	els	jó	els	jó	els	I. r.	25.
Stefán Ignác	dics	kellő	kellő	jeles	jó	jó	jó	jó	jó	jeles	jó	I. r.	17.
Szárász Antal	dics	vál	hany	els	els	jó	els	els	els	jó	els	I. r.	30.
Varga János	dics	kellő	erny	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	11.
30. Varga Lajos	dics	esz	erny	kit	kit	jeles	jeles	kit	kit	kit	kit	kitünő	5.
Viosz Béla	dics	kellő	kellő	jeles	els	jó	els	jó	jó	jeles	jeles	I. r.	24.
Wlassics Gyula	péld	esz	erny	kit	kit	kit	kit	kit	kit	kit	kit	kitünő	1.
Jankovich Elemér	magán tanuló												

HARMADIK OSZTÁLY.

Névsor	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Történelem	Mennyiség	Természetrajz	Általános sorozat	Helyzet szám
												Beirt 33 pályatárs között.	
Alleker Lajos	törv	vál	kellő	jeles	els	jeles	jó	jeles	jeles	els	jó	I. r.	18.
Árva Lajos	dics	kellő	kellő	kit	jó	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	I. r.	10.
Belus Győző	dics	vál	kellő	jeles	jó	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	I. r.	12.
Bernritter Pál	törv	vál	kellő	jeles	jó	jó	els	els	els	jó	jó	I. r.	25.
5. Biba Ferenc	dics	esz	erny	kit	jeles	kit	jeles	jeles	jeles	kit	jeles	jeles	5.
Bölcs Sándor	dics	vál	kellő	jeles	els	jó	jó	jó	jó	els	jó	I. r.	22.
Csányi Ferenc	dics	vál	kellő	jeles	els	els	jó	jó	jó	els	jó	I. r.	23.
Domján József	törv	vál	kellő	jeles	els	els	els	jó	jó	els	jó	I. r.	29.
Guzvinec István	dics	kellő	kellő	els	els	els	jó	els	els	els	els	I. r.	32.
10. Hafner Ede izr	dics	esz	kellő	kit	jó	jó	kit	jeles	jeles	kit	kit	I. r.	8.
Kalmár Béla	törv	szór	kellő	jeles	els	els	els	els	els	els	jó	I. r.	31.
Kándl Sándor	A tanodából kitiltatott durva s erkölestelen magaviselete miatt.												
Keresztury József	péld	esz	erny	kit	jeles	kit	jeles	kit	kit	jeles	kit	kit.	3.
Klein Zsigmond izr	dics	vál	kellő	kit	els	els	jeles	jó	jó	jó	jó	I. r.	20.
15. Koprivnyák Károly	dics	vál	kellő	jeles	els	els	jó	jó	jó	els	jó	I. r.	26.
Mager Ferenc	törv	kellő	kellő	jeles	els	els	jó	jó	jó	els	jó	I. r.	24.
Ollop Rezső izr	dics	kellő	kellő	kit	jó	jó	kit	jeles	jó	jeles	jeles	I. r.	11.
Pap Ferenc	péld	kellő	kellő	jó	els	els	jó	jó	jó	jó	jó	I. r.	28.
Pigmond János	törv	vál	kellő	kit	els	els	els	els	els	els	jó	I. r.	30.
20. Pintér Géza	dics	kellő	kellő	kit	jó	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	kit	I. r.	9.
Pirniczer Dávid izr	péld	esz	erny	kit	kit	kit	kit	jeles	jeles	jeles	kit	kit.	2.

N é v s o r	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Történelem	Mennyiség	Természetrajz	Általános sorozat	Helyzet szám
												Beirt 33 pályatárs között.	
Prikler Károly	péld	fesz	erny	kit	jeles	kit	kit	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles.	4.
Rózsás János	péld	fesz	erny	kit	kit	kit	kit	kit	kit	kit	kit	kit.	1.
25. Schneggenburger Izidor	törv	vál	kellő	kit	els	jó	jó	jeles	jeles	jó	jó	I. r.	15.
Skublics Arthur	dics	vál	kellő	jeles	els	jó	els	jó	jó	els	jó	I. r.	27.
Stir Lajos	törv	kellő	kellő	kit	els	jó	jó	jó	jó	jó	jeles	I. r.	17.
Szász József	dics	kellő	kellő	jeles	jó	jeles	jó	jeles	jeles	jó	jeles	I. r.	13.
Szüksz József	törv	kellő	kellő	kit	jó	jó	jeles	jeles	jeles	kit	kit	I. r.	7.
Szukics Vendel	törv	kellő	kellő	jeles	els	jó	jó	jeles	kit	jó	jeles	I. r.	14.
30. Terbócz István	dics	kellő	kellő	jeles	els	jó	jó	jó	jó	jó	jeles	I. r.	19.
Tnboly Gyula	péld	kellő	erny	kit	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	kit	jeles.	6.
Vucskovics Lajos	törv	vál	kellő	jeles	jó	jó	jó	jó	jó	jó	jeles	I. r.	16.
Zeller József	törv	vál	kellő	jeles	els	jó	jó	jó	jó	jó	jeles	I. r.	21.

MÁSODIK OSZTÁLY.

N é v s o r	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Számítan	Általános sorozat	Helyzeti szám
										Beirt 54 pályatárs között.	
Árvay István	törv	vál	kellő	jeles	jó	jó	jó	jó	jeles	I. r.	25.
Balogh Pál	péld	fesz	kellő	kit	kit	kit	kit	kit	jeles	kitünő	5.
Benczik Ferenc	péld	fesz	erny	kit	kit	kit	kit	kit	kit	kitünő	1.
5. Berta Ignác	dics	fesz	erny	kit	kit	jeles	kit	kit	kit	kitünő	6.
Blau Oszkár izr.	dics	kellő	kellő	kit	jó	jeles	kit	jeles	kit	jeles	15.
Bolf Ferenc	péld	kellő	kellő	kit	jeles	jeles	jeles	jeles	kit	jeles	11.
Csányi János	törv	szór	hany	els	els	els	els	els	els	I. r.	49.
Davidovits György	Katonává lett.										
Derbits József ism.	törv	vál	kellő	els	jó	jó	els	jó	jeles	I. r.	29.
10. Dolmányos Ferenc	törv	kellő	kellő	els	els	jó	els	els	jó	I. r.	40.
Fülöp Kázmér	dics	kellő	kellő	kit	jeles	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	12.
Gez Ferenc	péld	fesz	kellő	kit	jeles	jeles	jeles	kit	jeles	jeles	10.
Gudlin József	törv	vál	hany	els	jó	els	els	els	jó	I. r.	41.
Heinc Konrád	törv	vál	hany	els	els	els	jó	els	els	I. r.	45.
15. Horváth Bódi ism.	törv	vál	kellő	jeles	els	els	jó	jó	els	I. r.	36.
Horváth József	dics	kellő	kellő	jó	jeles	jeles	jó	jó	jeles	I. r.	20.
Juk József	dics	fesz	kellő	jeles	jeles	jeles	els	jó	jeles	I. r.	21.
Kercsmár Dénes ágost v.	törv	vál	hany	kit	els	els	els	els	jeles	I. r.	34.
Knözovics Ferenc ism.	törv	kellő	kellő	jó	jeles	jó	jó	jó	jeles	I. r.	24.
20. Knöpfler József izr.	dics.	fesz	kellő	kit	jó	jeles	kit	jeles	kit	jeles	13.
Kollay Alfréd	k.törv	szór	hany	els	els	jó	els	els	els	I. r.	46.
Kovacsics Andor	dics	kellő	kellő	jó	jó	jeles	els	jó	jeles	I. r.	28.
Kőmives Izidor	péld	fesz	erny	kit	kit	jeles	jeles	jeles	kit	kitünő	7.
Magyar Lajos	törv	vál	kellő	jeles	els	els	els	els	jó	I. r.	38.
25. Martek Nándor ism.	péld	fesz	erny	kit	kit	kit	kit	kit	kit	kitünő	2.
Mathos Jeromos	dics	vál	kellő	jó	els	els	els	els	els	I. r.	43.
Matus István	Lopás-vétsége miatt a tanodából kitiltatott.										
Masznayák Lajos	dics	vál	kellő	els	els	jó	jó	els	els	I. r.	39.
Mautner Lajos izr.	dics	kellő	kellő	kit	jeles	jeles	jó	jó	jó	I. r.	19.
30. Nagy János id.	törv	vál	kellő	els	jó	jeles	els	els	jeles	I. r.	33.
Nagy János ifj.	Más pályára tért.										
Nagy József	Más pályára tért.										
Neumann Jakab izr.	törv	vál	kellő	kit	els	els	jó	els	els	I. r.	37.
Ofner Alajos	dics	kellő	kellő	jeles	jeles	jó	els	els	kit	I. r.	23.
35. Oszterhuebber László	dics	kellő	kellő	kit	els	jó	els	els	els	I. r.	35.
Pataky Vince ism.	törv	vál	kellő	jeles	jeles	jó	els	jó	jó	I. r.	26.
Plander József	dics	vál	kellő	jeles	jó	jó	els	els	jó	I. r.	32.
Plander Pál	dics	kellő	kellő	kit	jó	jeles	jeles	jeles	kit	jeles	14.
Palizsánszky Kálmán	törv	vál	kellő	jeles	jó	jó	jó	els	els	I. r.	31.
40. Rajky Lajos ism.	törv	szór	hany	els	els	els	els	els	els	I. r.	48.
Salamon Károly	péld	fesz	erny	kit	jeles	kit	jeles	jeles	jeles	jeles	8.
Schrott József	dics	fesz	erny	kit	kit	kit	kit	kit	jeles	kitünő	4.
Sebestyén Lajos	dics	kellő	kellő	jeles	jeles	jó	jó	jeles	jeles	I. r.	18.
Séllyei Gábor	dics	fesz	kellő	kit	jó	jeles	els	jó	kit	I. r.	17.
45. Stefán György	törv	kellő	hany	jeles	jó	jó	els	jó	jeles	I. r.	27.
Stern Frigyes	törv	vál	hany	els	els	els	jó	els	els	I. r.	47.
Stolzer Jakab izr.	péld	fesz	erny	kit	kit	kit	kit	kit	kit	kitünő	3.
Tandor Ottó	dics	fesz	kellő	jeles	kit	jeles	jeles	jeles	kit	jeles	9.
Tersánszky Gyula	törv	kellő	kellő	jeles	jó	els	jó	els	jó	I. r.	30.
50. Tschirtz Károly ism.	törv	vál	hany	jó	els	els	jó	els	els	I. r.	42.
Vangel Adolf	törv	kellő	kellő	jeles	jó	jó	jeles	jó	jeles	I. r.	22.
Weiss Alfréd izr.	Más pályára tért.										
Vertacsnik János	törv	szór	hany	els	jó	els	els	els	els	I. r.	44
54. Vinter Sándor izr.	dics	kellő	kellő	kit	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	16

ELSŐ OSZTÁLY.

N é v s o r	Erkölcösi viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Számtan	Általános	Helyzet	
										sorozat	szám	
											Beirt 67 pályatárs között.	
Bachrach Rezső izr . . .	dics	kellő	kellő	kit	jó	jó	jeles	jó	jó	I. r.	22.	
Bendekovics Adolf . . .	dics	fesz	erny	kit	kit	kit	kit	kit	jeles	kitünő.	3.	
Bernritter Miklós . . .	dics	vált	kellő	jeles	els	jó	els	jeles	els	I. r.	37.	
Bognár István . . .	törv	szór	csak	jó	elt	els	els	elt	els	m. r.	55.	
5. Bokán József . . .	Meghalt.											
Csonka József . . .	dics	kellő	kellő	els	jeles	jó	els	jó	jó	I. r.	30.	
Engel Sándor izr . . .	dics	vált	kellő	kit	jó	jó	kit	jeles	jó	I. r.	18.	
Fesselhofer József . . .	dics	vált	kellő	jeles	els	jó	jeles	jó	jó	I. r.	32.	
Fiala Ferenc . . .	péld	fesz	erny	kit	kit	kit	kit	kit	jeles	kitünő	4.	
10. Filák Ferenc . . .	dics	vált	kellő	jó	els	jó	els	jeles	jó	I. r.	36.	
Friem Jakabb izr . . .	Más pályára tért											
Gazsi János . . .	törv	vál	kellő	kit	els	jó	els	jeles	jó	I. r.	24.	
Gasparits Balázs ism . . .	törv	vál	kellő	jó	els	els	els	jó	els	I. r.	46.	
Glesinger Emil izr . . .	törv	szór	hany	kit	els	els	jó	els	els	I. r.	41.	
15. Glesinger József izr . . .	dics	vál	kellő	kit	els	jó	jeles	els	jó	I. r.	31.	
Gózonny Sándor . . .	dics	kellő	kellő	kit	jó	jó	jó	kit	jó	I. r.	20.	
Grünbaum Mark. izr. ism.	törv	kellő	hany	jó	jeles	jó	jó	jó	jó	I. r.	29.	
Hertrum József . . .	törv	szór	hany	jó	eln	els	els	els	eln	m. r.	53.	
Horváth Gáspár . . .	Más pályára tért.											
20. Horváth Imre . . .	péld	fesz	erny	kit	jeles	kit	jeles	kit	jeles	jeles.	7.	
Kanczér Sándor . . .	dics	szór	hany	els	eln	els	els	eln	eln	m. r.	56.	
Kermán Rudolf . . .	dics	kellő	erny	kit	jó	jeles	jeles	kit	jó	I. r.	15.	
Keszlerics Pál . . .	péld	kellő	erny	kit	jó	jeles	kit	jeles	jeles	jeles.	13.	
Kis Lénárd . . .	dics	kellő	kellő	els	els	jó	els	jó	els	I. r.	44.	
25. Kollarits Imre . . .	törv	vált	hany	els	els	els	els	els	els	I. r.	49.	
Kramer József izr . . .	péld	fesz	erny	kit	kit	jeles	kit	jeles	jeles	jeles.	8.	
Krampátits István . . .	dics	vált	kellő	jó	els	jó	els	jeles	els	I. r.	38.	
Kreszinger Pál ism . . .	dics	kellő	erny	jeles	els	jó	els	jó	els	I. r.	39.	
Kuthy József . . .	dics	kellő	kellő	kit	jeles	jeles	jó	kit	jeles	jeles.	11.	
30. Kuzmics Ferenc . . .	dics	vált	kellő	els	els	els	els	jó	els	I. r.	48.	
Lendvay József . . .	péld	fesz	erny	kit	kit	kit	kit	kit	kit	kitünő.	2.	
Lengyel Bernát izr . . .	dics	kellő	kellő	kit	els	jó	jeles	jó	els	I. r.	25.	
Lóschert János . . .	Más pályára tért.											
Makk János . . .	dics	fesz	kellő	kit	jeles	kit	jeles	jeles	jeles	jeles.	9.	
35. Munkácsi Nándor . . .	dics	vál	kellő	jeles	eln	els	els	jó	els	m. r.	52.	
Molnár Ferenc ism . . .	dics	vált	hany	jó	els	jó	els	jeles	els	I. r.	40.	
Pais Endre . . .	törv	szór	csak	jó	eln	els	els	els	eln	m. r.	54.	
Pais Géza . . .	törv	vál	hany	jeles	els	jó	els	els	els	I. r.	42.	
Pápai György . . .	dics	vál	kellő	els	els	els	els	jó	els	I. r.	47.	
40. Páuer Gyula . . .	dics	kellő	kellő	kit	jó	jeles	jeles	kit	jó	I. r.	17.	
Perger József . . .	dics	fesz	kellő	jeles	jeles	jeles	jó	kit	jeles	jeles.	14.	
Plachner Sándor . . .	törv	szór	kellő	jeles	jó	jó	els	jeles	jó	I. r.	28.	
Püspöky Gracián . . .	törv	kellő	kellő	els	jó	jeles	jó	jeles	jó	I. r.	26.	
Rathman Boldizsár . . .	dics	kellő	kellő	kit	jó	jó	jó	jeles	jó	I. r.	23.	
45. Schweder János . . .	dics	szór	hany	jó	els	jó	jó	els	els	I. r.	43.	
Simon János . . .	péld	kellő	erny	kit	jó	jeles	jó	kit	jeles	I. r.	16.	
Simon Theofil ism . . .	más pályára tért.											
Smerd Henrik izr . . .	péld	fesz	erny	kit	kit	jeles	kit	jeles	kit	kit.	6.	
Spieler Jakab izr . . .	Más pályára tért.											
50. Spur János . . .	péld	fesz	erny	kit	kit	kit	kit	kit	kit	kitünő	1.	
Szeidl Ágoston . . .	törv	vált	hany	els	els	els	els	els	els	I. r.	50.	
Szekeres János . . .	Kimaradt.											
Szekeres József . . .	dics	vált	kellő	kit	jó	jó	els	jeles	jó	I. r.	30.	
Sztanczits Károly . . .	Más pályára tért.											
55. Tarródy Lajos . . .	dics	szór	kellő	els	els	els	els	els	els	I. r.	51.	
Tiszay Ferenc . . .	péld	kellő	erny	kit	jeles	jeles	jeles	kit	jeles	jeles.	10.	
Topolits Ferenc . . .	dics	kellő	kellő	jeles	jó	jó	jeles	jeles	els	I. r.	27.	
Tóth Imre . . .	péld	fesz	erny	kit	kit	kit	jeles	kit	jeles	kitünő.	5.	
Tripammer Rudolf . . .	törv	kellő	kellő	els	jó	jó	jó	jó	jó	I. r.	35.	
60. Varga Sándor . . .	dics	kellő	erny	jeles	jó	jeles	jó	jeles	jó	I. r.	21.	
Viosz Mihály . . .	törv	vál	kellő	jeles	jó	jó	els	jó	els	I. r.	34.	
Viosz Miklós . . .	törv	szór	hany	jeles	els	els	els	els	els	I. r.	45.	
Vukassovich Tódor . . .	dics	kellő	kellő	jeles	jó	jó	jeles	jó	kit	I. r.	19.	
Welisch Ernő izr . . .	dics	kellő	kellő	kit	jó	jeles	kit	jeles	jeles	jeles.	12.	
65. Gutman Aladár izr . . .) Magán tanulók, még csak az első félévről adtak jeles eredménnyel vizsgálatot,) a II.-ik félévi tanulmányokból felsőbb tanhatósági engedéllyel később) fognak vizsgálat alá vetetni.											
Gutman Lázár izr . . .												
Lőwinger József izr . . .												

A kötelezett tantárgyak mellett rendkívüli órákban még a műéneklés-, rajz-, szép- és gyorsírászatban nyertek ntézetünk növendékei szakavatott vezetők alatt oktatást.

V.

A használt rövidítések érteménye.

Kit=kitünő; I. r.=első rendű; II. r.=másodrendű; dics=dicséretes; péld=példás; törv=törvényszerű; ktörv=kevésbé törvényszerű; erny=ernyedetlen; vál=változó; szór=szórakozott; hany=hanyatló; cs=csekély; els=elégséges; eln=elégtelen; ism=ismétlő; rk=római katolikus; ágo=ágostai hitvallású; izr=izraelita.

VI.

Ifjusági létszám.

Osztály	Néesség		Nemzetiség.				V a l l á s.				Érdemsorozat az év II. felében.					Tandij- fizető	Tandij- mentes.	A mult tanévi néesség.	
	Év elején	Év végén.	Magyar.	Német.	Horváth.	Izraelita.	Rom. kath.	Agost. hit. Callásu	Izraelita	Kitünő.	Jeles.	I. rendű.	II. rendű.	Vizsgálatlan maradt.	A tanév II. felében.		Év elején.	Év végén.	
I.	67	59	65	—	2	Az izraeliták magyarokul irratták magukat.	53	—	14	6	8	37	5	3	45	13	61	58	
II.	54	49	50	2	2		47	1	6	7	9	33	—	—	41	13	42	40	
III.	33	32	31	—	2		29	—	4	3	3	26	—	—	23	9	34	33	
IV.	33	31	33	—	—		33	—	—	6	7	18	—	—	22	9	33	31	
Összeg	187	171	179	2	6		162	1	24	22	27	114	5	3	140	44	170	162	

VII.

A tanintézet bel- s külviszonya.

A tanév okt. elsején a Szent-Lélek segítségül hívásával kezdődött. A beiratások végeztével az iskolai törvények a tanári kar jelenlétében az igazgató által a tanulók előtt felolvastattak, mely alkalommal az ifju nemzedék erkölcsi magaviseletre, szorgalomra buzdított. Kiváló gond fordított a vallásos érzület élesztésére, ápolására. Az előadások imával kezdetek s imával végeztek. A köz-, vásár- s ünnepnapjaitatosságok s egyéb sz. gyakorlatok pontosan megtartottak. Ötször részesült e tanéven át az ifjuság az Oltári-szentségben.

A Sz. László-társulatnak kised fiókját képezvén tanintézetünk, a társulati imák elvégzése mellett iparkodott az ifjuság beadni megtakarított filléreit a kegyelet oltárára.

A hittani nyilvános vizsgálatok egyházmegyénk nmlgu főpásztorának tevékeny erélyü püspöki biztosa, ftdő **Farkas György** kis-komáromi esperes ur elnöklete alatt tartattak.

Tanintézetünk erényes és szorgalmas szegény tanulók fölsegelésére nem bir egyéb alapítvánnyal, mint a **Szalay-félével**, melynek kamatjából évenként 5—5 frtjával jutalmaztatik 5 tanuló, ezen évben Baa Ferenc, Prikler Károly, Martek Nándor, Salamon Károly és Munkácsy Nándor részesültek a kegyes alapító jótékonyágában.

Alapítványilag valóban szegény tanintézetünknek ez évben is akadtak nemes keblü pártfogói, kik a közművelődés érdekében intézeti szertárunkat kegyadományaikkal gyarapítani sziveskedtek, nevezetesen: **Mártinkovics** Károly ügyvéd ur értékes zongorát; **Schmiding** Lipót kis-komáromi gazdatiszt 260 ásványdarabot; dr. **Wachtel** Dávid ily című könyvének „Ungarns Kurorte und Mineral-Quellen“ egy példányát ily beismerő sorok kíséretében: „**A nagy-kanizsai jeles gymnasiumnak, melyben első tudományos kiképzését nyere 1820—1826. a háladatos szerző.**“ **Horváth Pál** veszprém-egyházmegyei növendék-pap 226

szikkasztott növényt; **Tersánszky** József orvos ur hattyu-lud pár tojását, s 12 darab török, római s magyar ezüst érmet; **Vehofsics** Adolf Pallinból egy élő barlangi pandárt; a **tanári kar** az „Egri dalmok 30 példányát; **Wajdits** és **Matolnik** helybeli könyvtárosok hasznos ifjúsági olvasmányokat s **Bálinth** Gyula 3 példányt ily című fordításából: „A megszabadított Jeruzsalem. Torquato Tasso után“ adományoztak. Hálaköszönet értök!

Kebelbeli ifjúságunk közül is többen szaporíták a vidék virányzatából gyűjtögetett példányok- s terményrajzi egyéb darabokkal tárlatunkat.

A nmlgu m. kir. helytartótanácsnak f. é. jul. 11-éről 55,000 sz. a. kelt magas rendelvényénél fogva e tanév már jul. 17-kén hálaadó isteni tisztelettel bezáratott.

A jövő 1866/7-ki tanévre az eddigi szabály-rendeletek szerint a növendékség összeírása, fölvéti és javító vizsgálatok szeptember hó három végnapján tartatnak meg.

A nmlgu m. kir. helytartótanács által 1864-dik évi april 24-kén 3727. sz. a. kiadott iskolai törvények hatályánál fogva a tanulónak szállást fogadni, az igazgatóság beleegyezése nélkül, tiltatik.

Könnye Alajos s. k.

igazgató.

